

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
ТОМ 108, 2025

РЕДАКТОРСКО СЛОВО ЗА ТОМ 108,
СЪДЪРЖАНИЕ И НОВИ ЕЛЕМЕНТИ

ПРОФ. Д-Р НАДЯ МАНОЛОВА-НИКОЛОВА

Исторически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Бул. „Цар Освободител“ № 15, София 1504, България

<https://orcid.org/0000-0001-9203-1864>

manolova@uni-sofia.bg

<https://doi.org/10.60053/GSU.IF.1.108.11-16>

Получено 2025-10-12; редактирано 2025-10-15; публикувано онлайн 2025-11-25

Авторът(ите), 2025 г. Публикувано от Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ от името на Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Статията се предоставя под отворен достъп и се разпространява съгласно условията на лиценза [Creative Commons Attribution](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) (CC BY 4.0, <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), позволяващ неограничено повторно използване, разпространение и възпроизвеждане, при условие че оригиналната статия е цитирана по подходящ начин.

Анотация. Редакторско слово за том 108. от ГСУ–ИФ и за свързаните с него нововъведения.

Ключови думи: Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – Исторически факултет, ГСУ–ИФ.

* * *

В том 108/2025 г. на сп. „Годишник на Софийския университет – Исторически факултет“ (ГСУ–ИФ) се публикуват статии и студии на български и английски език, анонимно двойно рецензирани. Те са придружени с резюмета на английски и на български език. Съдържанието е организирано в разделите *Статии и студии; Дебюти; Отзиви; In memoriam*. Последният раздел се добавя в памет на починали през 2025 г. преподаватели от Историческия факултет на Университета.

Раздел *Статии и студии* обхваща два типа изследвания: исторически и антроположки. Първият тип включва разнообразни проучвания относно средновековната българска история: палеогеномни наблюдения върху населението на Средновековна България и връзката му със съвременните балкански популации (Светослав Стамов, ORCID [0000-0003-0881-4175](https://orcid.org/0000-0003-0881-4175); Тодор Чобанов, ORCID [0009-0005-8283-4758](https://orcid.org/0009-0005-8283-4758)); присъединяването на историко-географската област Македония към България по времето на цар Калоян 1197 – 1207 г. (Тервел Попов, ORCID [0000-0002-2796-5318](https://orcid.org/0000-0002-2796-5318)); изнасят се нови данни за венецианското участие в Четвъртия кръстоносен поход и създаването на Латинската империя (Снежана Ракова, ORCID [0000-0002-9564-4591](https://orcid.org/0000-0002-9564-4591)); изследва се ролята на Жофроа дьо Вилардуен в Латинска Романия от началото на XIII в. (Ивелин Иванов, ORCID [0000-0001-6283-7058](https://orcid.org/0000-0001-6283-7058)); разгледани са военноморските сили на Морейското княжество 1205 – 1278 г. (Никола Дюлгерев, ORCID [0000-0002-9288-7088](https://orcid.org/0000-0002-9288-7088)); коментират се изворови данни за латински дезертъори в армиите на балканските владетели 1210 – 1238 г. (Владислав Иванов, ORCID [0000-0001-9727-3176](https://orcid.org/0000-0001-9727-3176)); анализиран е документ на деспот Яков Светослав до патриарх Кирил III в контекста на религиозната политика на Балканите през XIII в. (Деница Петрова, ORCID [0000-0003-1433-2818](https://orcid.org/0000-0003-1433-2818)); обективно и задълбочено е представена политиката на византийския император Михаил VIII спрямо Зографския манастир на Атон (Кирил Павликианов, ORCID [0000-0002-9014-570X](https://orcid.org/0000-0002-9014-570X)). В историческата част на първия раздел е предложен още прочит на испанската позиция спрямо България по време на Парижката конференция за мир юли – октомври 1946 г. (Гергана Алексиева, ORCID [0009-0006-2630-6894](https://orcid.org/0009-0006-2630-6894)).

Етноложките изследвания в първия раздел на т. 108. се основават на интензивни теренни проучвания върху населението и живота му по р. Дунав, съпътствани от използването на необходимите теоретични ориентири, като се проследяват: динамиката в идентичността при власите от Видинския регион (Мира Маркова, ORCID [0000-0002-2891-0917](https://orcid.org/0000-0002-2891-0917)); индустриализацията, благоустройството и демографските промени в гр. Видин при социализма (Кристина Бобева, ORCID [0009-0009-8693-1781](https://orcid.org/0009-0009-8693-1781)); езика и идентичността на еврейската общност във Видин (Мина Тасева-Бенчева, ORCID [0000-0002-1769-4120](https://orcid.org/0000-0002-1769-4120)); идентичността и религиозността в с. Войводово, Северозападна България (Марек Якоубек, ORCID [0000-0001-7235-5327](https://orcid.org/0000-0001-7235-5327); Ленка Боудилова, ORCID [0000-0002-4311-6359](https://orcid.org/0000-0002-4311-6359)); наблюдения върху неаграрни ромски общности в района на р. Дунав (Иван Мурин, ORCID [0000-0001-5824-8058](https://orcid.org/0000-0001-5824-8058); Иван Соучек, ORCID [0000-0001-5170-871X](https://orcid.org/0000-0001-5170-871X)); лайфстайл миграция в с. Игнатица, Северозападна България (Рихард Керачик, ORCID [0009-0009-5460-0398](https://orcid.org/0009-0009-5460-0398)); екосреда и жизнени традиции

по Горното течение на р. Дунав в България (Кремена Йорданова, ORCID [0009-0003-5247-5139](https://orcid.org/0009-0003-5247-5139); Виолета Коцева, ORCID [0000-0001-9573-7926](https://orcid.org/0000-0001-9573-7926)).

Раздел *Дебюти* представя много подробно изследване върху болестите в Сардинския експедиционен корпус по време на Кримската война 1853 – 1856 г. (Христо Стайков, ORCID [0009-0006-8271-776X](https://orcid.org/0009-0006-8271-776X)).

Раздел *Отзиви* включва два материала: възторжен и проникновен, макар кратък портрет на учителя и известен учен-археолог проф. д.н. Людмил Гетов, който през 2025-а навърши юбилейните 90 години (Костадин Рабаджиев, ORCID [0000-000295278-026X](https://orcid.org/0000-000295278-026X)); аналитично представяне на научен труд върху драматичните събития в България от 1923 – 1924 г. (Владимир Станев, ORCID [0000-0002-2226-3632](https://orcid.org/0000-0002-2226-3632)).

In memoriam съдържа два възпоменателни текста за видни преподаватели от Историческия факултет: за проф. д.и.н. Георги Наумов (25.02.1933 – 28.01.2025) (Любомир Огнянов, ORCID [0009-0003-9283-8352](https://orcid.org/0009-0003-9283-8352)) и за проф. д.и.н. Петър Ангелов (28.12.1951 – 20.03.2025) (Георги Николов, ORCID [0000-0001-8066-7582](https://orcid.org/0000-0001-8066-7582); Ангел Николов, ORCID [0000-0003-2908-7413](https://orcid.org/0000-0003-2908-7413)).

Читателят – любител, професионалист или почитател на научното слово, ще открие разнообразни, добре обосновани новаторски идеи в изследванията от поредния, том 108. на ГСУ–ИФ. Това са четива със солиден научен принос, които в системата на отворена наука безспорно разширяват историческата култура на обществото.

ANNUAL OF SOFIA UNIVERSITY
“ST. KLIMENT OHRIDSKI”
FACULTY OF HISTORY
VOLUME 108, 2025

EDITORIAL NOTE ON THE CONTENT AND NEW
DEVELOPMENTS IN VOLUME 108

PROF. NADYA MANOLOVA-NIKOLOVA, PHD

Faculty of History, Sofia University “St. Kliment Ohridski”

15 “Tsar Osvoboditel” Blvd. Sofia 1504, Bulgaria

<https://orcid.org/0000-0001-9203-1864>

manolova@uni-sofia.bg

<https://doi.org/10.60053/GSU-IF.1.108.11-16>

Received 2025-10-12; copyedited 2025-10-15; published online 2025-11-25

The author(s), 2025. Published by St. Kliment Ohridski University Press on behalf of the Faculty of History of Sofia University “St. Kliment Ohridski”. This review is released to the public under the terms of the [Creative Commons Attribution License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) (CC BY 4.0, <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted reuse, redistribution, and reproduction, provided the original article is properly cited.

Annotation. Editorial on volume 108 of GSU-IF and related novelties.

Keywords: Annual of Sofia University “St. Kliment Ohridski” – Faculty of History; GSU-IF.

* * *

Volume 108 (2025) of the *Annual of Sofia University – Faculty of History (GSU-IF)* presents articles and studies in both Bulgarian and English, all of which have undergone anonymous double-blind peer review. Each contribution is accompanied by summaries in English and Bulgarian. The contents are organized into four sections: *Articles and Studies*, *Debuts*, *Reviews*, and *In Memoriam*. The final section has been included in commemoration of faculty members from the Faculty of History who passed away in 2025.

The *Articles and Studies* section encompasses two principal areas of research: historical and anthropological. The historical contributions include several studies on medieval Bulgarian history. Among them are paleogenomic analyses of the popula-

tion of medieval Bulgaria and its relationship to present-day Balkan groups (Svetoslav Stamov, ORCID [0000-0003-0881-4175](https://orcid.org/0000-0003-0881-4175); Todor Chobanov, ORCID [0009-0005-8283-4758](https://orcid.org/0009-0005-8283-4758)); an examination of the incorporation of the historical and geographical region of Macedonia into Bulgaria during the reign of Tsar Kaloyan (1197–1207) (Tervel Popov, ORCID [0000-0002-2796-5318](https://orcid.org/0000-0002-2796-5318)); newly presented evidence concerning Venetian participation in the Fourth Crusade and the establishment of the Latin Empire (Snezhana Rakova, ORCID [0000-0002-9564-4591](https://orcid.org/0000-0002-9564-4591)); a study of Geofroy de Villehardouin's role in Latin Romania at the beginning of the thirteenth century (Ivelin Ivanov, ORCID [0000-0001-6283-7058](https://orcid.org/0000-0001-6283-7058)); an analysis of the naval forces of the Principality of Morea (1205–1278) (Nikola Dyulgerov, ORCID [0000-0002-9288-7088](https://orcid.org/0000-0002-9288-7088)); commentary on source material concerning Latin deserters in the armies of the Balkan rulers between 1210 and 1238 (Vladislav Ivanov, ORCID [0000-0001-9727-3176](https://orcid.org/0000-0001-9727-3176)); an interpretation of a document issued by Despot Jacob Svetoslav to Patriarch Cyril III in the context of thirteenth-century Balkan religious policy (Dentsa Petrova, ORCID [0000-0003-1433-2818](https://orcid.org/0000-0003-1433-2818)); and an objective and thorough presentation of Emperor Michael VIII Palaiologos's policy toward the Zograf Monastery on Mount Athos (Cyril Pavlikyanov, ORCID [0000-0002-9014-570X](https://orcid.org/0000-0002-9014-570X)). The historical section also includes a reassessment of Spain's position toward Bulgaria during the Paris Peace Conference of July – October 1946 (Gergana Aleksieva, ORCID [0009-0006-2630-6894](https://orcid.org/0009-0006-2630-6894)).

The anthropological and ethnological research in this section is grounded in extensive fieldwork conducted along the Danube River and draws on appropriate theoretical frameworks. The studies explore: the dynamics of identity among the Vlach communities of the Vidin region (Mira Markova, ORCID [0000-0002-2891-0917](https://orcid.org/0000-0002-2891-0917)); industrialization, public works, and demographic change in Vidin during the socialist period (Kristina Bobeva, ORCID [0009-0009-8693-1781](https://orcid.org/0009-0009-8693-1781)); the language and identity of the Jewish community in Vidin (Mina Taseva-Bencheva, ORCID [0000-0002-1769-4120](https://orcid.org/0000-0002-1769-4120)); questions of identity and religiosity in the village of Voivodovo, Northwestern Bulgaria (Marek Yakoubek, ORCID [0000-0001-7235-5327](https://orcid.org/0000-0001-7235-5327); Lenka Budilova, ORCID [0000-0002-4311-6359](https://orcid.org/0000-0002-4311-6359)); observations on non-agrarian Roma communities in the Danube region (Ivan Murin, ORCID [0000-0001-5824-8058](https://orcid.org/0000-0001-5824-8058); Ivan Soucek, ORCID [0000-0001-5170-871X](https://orcid.org/0000-0001-5170-871X)); lifestyle migration in the village of Ignatitsa, Northwestern Bulgaria (Rihard Kerachik, ORCID [0009-0009-5460-0398](https://orcid.org/0009-0009-5460-0398)); and the interaction between ecological environment and living traditions along the Upper Danube (Kremena Iordanova, ORCID [0009-0003-5247-5139](https://orcid.org/0009-0003-5247-5139); Violeta Kotseva, ORCID [0000-0001-9573-7926](https://orcid.org/0000-0001-9573-7926)).

The *Debuts* section features a detailed and well-documented study of disease among the Sardinian Expeditionary Corps during the Crimean War (1853–1856) by (Hristo Staykov, ORCID [0009-0006-8271-776X](https://orcid.org/0009-0006-8271-776X)).

The *Reviews* section comprises two contributions: an appreciative and insightful – though concise – portrait of the distinguished teacher and renowned archaeologist Prof. Dr. Lyudmil Getov, who this year celebrates his ninetieth birthday (Kostadin Rabadzhiev, ORCID [0000-000295278-026X](https://orcid.org/0000-000295278-026X)); and an analytical discussion of a scholarly study addressing the dramatic events that unfolded in Bulgaria between 1923 and 1924 (Vladimir Stanev, ORCID [0000-0002-2226-3632](https://orcid.org/0000-0002-2226-3632)).

The *In Memoriam* section includes two commemorative texts dedicated to distinguished lecturers from the Faculty of History: Prof. Dr. Georgi Naumov (25 February 1933 – 28 January 2025), by Lyubomir Ognyanov (ORCID [0009-0003-9283-8352](https://orcid.org/0009-0003-9283-8352)), and Prof. Dr. Petar Angelov (28 December 1951 – 20 March 2025), by Georgi Nikolov (ORCID [0000-0001-8066-7582](https://orcid.org/0000-0001-8066-7582)) and Angel Nikolov (ORCID [0000-0003-2908-7413](https://orcid.org/0000-0003-2908-7413)).

Readers – whether scholars, students, or enthusiasts of historical inquiry – will encounter in this new issue (Vol. 108) of *GSU–IF* a collection of studies marked by diversity, intellectual rigor, and innovative perspectives. Each contribution represents a solid scholarly achievement that, within the framework of open science, contributes to the enrichment of society’s historical culture.